

บทบาทของพระสงฆ์ในเมืองต้องห้ามพลาด ...ลำปาง
กับการก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน
The Role of the Monk's in the forbidden city... Lampang
with Entering the Asean Community

ศรีศุภร์ นิลกรรณ์*

Srisook Nillakan

บทคัดย่อ

ปี 2558 เป็นปีสำคัญที่ประชาชนในจังหวัดลำปางต้องเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม จากทิศทางการพัฒนาของประเทศ ทั้งการพัฒนาภายในประเทศที่จังหวัดลำปาง ถูกกำหนดให้เป็น 1 ใน 12 เมืองที่ต้องห้ามพลาด ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยมุ่งหวังที่จะใช้ศักยภาพและความพร้อมด้านสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วิถีชีวิต ศิลปะ และวัฒนธรรม ในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวให้แก่เมืองหลัก เพื่อสนับสนุน และฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ และ การพัฒนาภายใต้ความร่วมมือกับกลุ่มประเทศในประชาคมอาเซียน (Asean Economic Community : AEC) ที่กำหนดให้ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 เป็นวันแห่งการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยจังหวัดลำปางซึ่งมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ในตำแหน่งศูนย์กลางของภาคเหนือตอนบน ทำให้ถนนทุกสายที่เป็นเส้นทางสำคัญเชื่อมโยงประเทศไทย กับประเทศสมาชิกในกลุ่มประชาคมอาเซียนจะตัดผ่านจังหวัดลำปางทั้งสิ้น การเดินทางของคลื่นมนุษย์ทั้งโดยปัจจัยภายในประเทศ และระหว่างประเทศดังกล่าว ที่มีเป้าหมายเพื่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า อุตสาหกรรม การศึกษา และการท่องเที่ยว ย่อมจะนำมาซึ่งการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ภูมิปัญญา ตลอดจนถึงศิลปวัฒนธรรม อย่างไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดลำปางที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 1,300 ปี และในทุกเส้นทางของการเดินทางภายในจังหวัดลำปาง มี "วัด" เป็นสถานที่สำคัญที่มีหลักฐานแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของคนแต่ละชุมชนไว้อย่างหนาแน่น ดังนั้น พระสงฆ์ในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อการดูแล "วัด" ทั้งที่เป็นศาสนสถาน ศาสนวัตถุ และกิจกรรมอันเป็นวัฒนธรรมประเพณีประจำชุมชน จำเป็นที่จะต้องรู้เขารู้เรา กล่าวคือ พระสงฆ์จะต้องมีความรู้ ให้ความสำคัญ และสามารถนำเสนอความเป็นมา ความหมายและคุณค่าของภูมิปัญญาที่มีอยู่ ในขณะเดียวกัน พระสงฆ์ก็ต้องเรียนรู้วัฒนธรรมของผู้มาเยือนเพื่อให้การต้อนรับผู้มาเยือน ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่จะหลั่งไหลเข้ามาเมืองลำปางตามนโยบายเมืองต้องห้ามพลาด และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในประชาคมอาเซียน ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

คำสำคัญ: บทบาทของพระสงฆ์, เมืองต้องห้าม...พลาด, ประชาคมอาเซียน

Abstract

Year 2558 is the important year of Lampang province citizen has prepare themselves for both economics and social changing from the country developments direction. The inner development : Lampang province has been desired to be one of the 12 city, the don't missed city of the tourism and sport ministry. They hoped that the potential and the readiness in natural places, life style, arts and culture of these cities

* อาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเนชั่น

can link the tour route from the main city for support and revive the country economy. And the Asean Economic Community desire to start the activities on December 31,2015. In the geography, Lampang Province was settle in the center of the upper north. Every important road linking Thailand and the Asean Economic Community members pass Lampang. The transportation of huge people because of inner and international factors for economic development, goods changing, industry, education and travelling lead to the changing of knowledge, idea, intelligent arts and cultures. Especially, more than 1,300 years of Lampang history and every inner route in Lampang city have “Temple”, the important place had shown the community intelligence. Such that the monks, who has the direct response position of the “Temple” : religion places, religion objects and culture activities of the community. The monks must be known ourselves and others. The monks must known, respect and present the story, meaning and value of these intelligence. And, the monks must learn the other culture of the visitor/tourist both thais and foreigners for the suitable receptions.

Key words : Mork's Role, Forbidden City, Asean Community.

ลำปางเมืองต้องห้าม....พลาด

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในปี 2558 ภายใต้นโยบายการดำเนินงานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งมอบหมายให้กรมการท่องเที่ยว ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว โครงการ “เมืองต้องห้าม...พลาด” เพื่อส่งเสริมให้คนเข้าไปท่องเที่ยวใน 12 จังหวัด โดยโครงการนี้เกิดจากแนวคิดหลัก คือ นำจุดเด่นของจังหวัดต่าง ๆ อีกหลายจังหวัดที่คนไทยยังไม่เคยรับรู้ หรือไม่เคยรู้ว่า มีอะไรที่น่าสนใจ โดยอาจถูกมองข้าม แต่แท้จริงเป็นเมืองที่มีศักยภาพ มีเรื่องราวที่น่าสนใจและมีเอกลักษณ์ของตัวเอง ไม่แพ้จังหวัดท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย ซึ่งมั่นใจว่านักท่องเที่ยวจะเกิดมุมมองและได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวรักประเทศไทยมากขึ้น เพื่อเป้าหมายในการขยายฐานนักท่องเที่ยวจากจังหวัดหลักที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางไปมาก เชื่อมโยงท่องเที่ยวไปยังจังหวัดทางเลือก โดย ลำปาง เป็นจังหวัดหนึ่งในเขตภาคเหนือตอนบนที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้เป็นเมืองต้องห้าม...พลาด และใช้คำเชิญชวนในการท่องเที่ยวว่า “เมืองที่ไม่หมุนไปตามกาลเวลา”

(ภาพที่ 1): แผนที่ประชาสัมพันธ์เมืองต้องห้ามพลาด

ลำปางเป็นจังหวัดหนึ่งในโครงการ 12 เมืองต้องห้ามพลาด ตามนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ โดยคำเชิญชวนว่า เมืองที่ไม่หมุนตามกาลเวลา และมีรูปรถม้าเป็นสัญลักษณ์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

คาดว่าโครงการนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการเดินทางของนักท่องเที่ยวไทยได้ตลอดปี 2558 ให้ได้ตามเป้าหมาย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันรณรงค์ด้านการตลาด ในขณะที่เมืองต้องห้ามพลาดที่ได้พิจารณาคัดเลือกไว้นั้นควรที่จะได้รับการพัฒนาให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน มีคุณภาพ รักษาสิ่งดีๆ ให้อยู่ได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก บ้ายบอกทาง การสร้างห้องน้ำใหม่และอินเตอร์เน็ตความเร็วสูง รวมถึงไฟฟ้าส่องสว่างบนถนน

ก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2558

จากปฏิญญา “ข้อตกลงบาหลี 2” (Bali Concord II) ที่เกิดขึ้นในเดือนตุลาคม 2003 ก่อให้เกิดประชาคมอาเซียน ที่มีสมาชิกรวม 10 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา ตามลำดับ ประชาคมอาเซียนได้ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 เพื่อสร้างประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี 2020 ที่ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community - APSC) มุ่งให้ประเทศกลุ่มสมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แก้ไขปัญหาระหว่างกันโดยสันติวิธี มีเสถียรภาพและความมั่นคงรอบด้าน เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของเหล่าประชาชน

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) มุ่งเน้นให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ และความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน เพื่อให้ประเทศสมาชิกสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community - ASCC) มุ่งหวังให้ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีความมั่นคงทางสังคม มีการพัฒนาในทุกๆ ด้าน และมีสังคมแบบเอื้ออารี โดยจะมีแผนงานสร้างความร่วมมือ 6 ด้าน คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และการลดช่องว่างทางการพัฒนา

ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2012 ที่ประชุมได้ประกาศกำหนดการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นวันที่ 31 ธันวาคม 2558 และการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนเมื่อเดือนพฤษภาคม 2014 กล่าวถึง วิสัยทัศน์ของอาเซียนในอนาคตว่ากำลังอยู่ระหว่างการจัดทำวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนหลังปี 2015 (ASEAN Community's Post 2015) เป็นวิสัยทัศน์ฉบับใหม่ที่ครอบคลุมทุกด้าน สามารถบรรลุผลได้ และมีกำหนดแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน ส่วนในระหว่างนี้จะเดินหน้าปฏิบัติตาม แผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Blueprints) ในแผนงานสร้างประชาคมอาเซียน ระบุว่า การพัฒนาสู่ AEC ให้มีความสำคัญต่อชาติสมาชิกที่มีระดับการพัฒนาแตกต่างกัน โดยประกาศใช้ “แผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน” (ASEAN Community Blueprints) ทั้ง 3 เสาควบคู่กับ “แผนงานข้อริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน ฉบับที่สอง ค.ศ.2009-2015” (2nd Initiative for ASEAN Integration (IAI) Work Plan) ซึ่งเป็นแผนงานเพื่อลดช่องว่างทางการพัฒนา และส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อให้ทุกประเทศได้รับประโยชน์จากการเป็นประชาคมอาเซียนให้มากที่สุด

ศักยภาพ และความพร้อมของจังหวัดลำปาง

จังหวัดลำปาง มีศักยภาพ และความพร้อมที่โดดเด่นต่อการเข้าร่วมโครงการเมืองต้องห้ามพลาด และการเปิดประชาคมอาเซียน คือ ความมีอัตลักษณ์ในชุมชนของตนเอง ทั้งในด้านของสถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่สวยงาม แนบชิดกับวิถีแห่งธรรมชาติ และตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดซึ่งตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางของภาคเหนือตอนบน จากเส้นทางรถยนต์ที่เชื่อมต่อจากชายแดนระหว่างประเทศไทย-พม่า-จีน (ด่านแม่สาย) กับไทย-ลาว-จีน(ด่านเชียงแสน) ด้านทิศเหนือ จำนวน 2 สายจากทั้งหมด 3 สาย จะต้องผ่านจังหวัดลำปางก่อนเข้าสู่กรุงเทพ

และต่อไปยังประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนอื่นๆ ในขณะที่เดียวกันแผนการพัฒนารถไฟความเร็วสูงขึ้นสู่ภาคเหนือ และต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้านก็ผ่านจังหวัดลำปางเช่นกัน ดังแสดงในแผนภาพ

(ภาพที่ 2): เส้นทางพัฒนาขนส่งทางรถไฟเชื่อมโยงท่าเรือเชียงแสน

พื้นที่จังหวัดลำปางมีลักษณะทอดยาวจากทิศเหนือไปทางใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดข้างเคียงถึง 7 จังหวัด ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และพะเยา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดแพร่ และสุโขทัย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดลำพูน

และแบ่งการปกครองเป็น 13 อำเภอ โดยแต่ละอำเภอมีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญทั้งในเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถใช้การเดินทางโดยรถยนต์ตลอดเส้นทางจากเหนือสุดคือ อ.วังเหนือ จรดอำเภอแม่พริกที่อยู่ใต้สุดรวมระยะทางกว่า 230 กิโลเมตร และเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่งได้อย่างสะดวกสบาย

(ภาพที่ 3): แผนที่จังหวัดลำปาง

จากผลการวิจัยของศรีศุภร์ นิลกรรณ์ และคณะ (2556) ได้จัดกลุ่มการท่องเที่ยวบนเส้นทางการเดินทางโดยรถยนต์ภายในจังหวัดลำปางไว้เป็น 6 เส้นทาง ได้แก่

- เส้นทางท่องเที่ยวที่ 1 นั่งรถม้าชมเมือง ศูนย์เฟื่องเรืองเซรามิคส์
- เส้นทางท่องเที่ยวที่ 2 ขึ้นรถไฟไปขี่ช้าง ดูนางช้างฝีมือดาบโบราณ
- เส้นทางท่องเที่ยวที่ 3 ปั่นจักรยานและนั่งวังชมถ้ำ ต่อม่าน้ำส้วมหวาน ไปชมงามตระการตา
- เส้นทางท่องเที่ยวที่ 4 ล่องเรือแพ อาบน้ำแร่ แช่น้ำตก ชมงานสาน(จากไม้ไผ่)
- เส้นทางท่องเที่ยวที่ 5 ไร่ไฟร์วิลล์ เลาะทิวดอย ดูร่องรอยก่อนประวัติศาสตร์
- และ 6 การท่องเที่ยวบนพื้นที่ อ.แม่ทะ

ซึ่งแต่ละเส้นทางมีตัวอย่างองค์ประกอบของสิ่งที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สำคัญ ดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวอย่างองค์ประกอบของสิ่งส่งเสริมการท่องเที่ยวบนเส้นทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดลำปาง

เส้นทางท่องเที่ยว	พาหนะ*	สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ	สถาปัตยกรรมโดดเด่น	ของที่ระลึก	อาหารแนะนำ
1. นั่งรถม้าชมเมือง คุยเฟื่องเรื่องเซรามิกส์ (เขตเทศบาลนครลำปาง)	รถม้า และ รถจักรยาน	วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม วัดปง สนุก และวัดแบบสถาปัตยกรรมแบบ พม่าจำนวนมากในตัวเมือง เช่น วัดศรี ชุม วัดศรีรองเมือง วัดม่อนพญาแช่ วัด ม่อนจำศีล วัดเจดีย์ขาว ฯลฯ	กำแพงเมือง กาดกองต้า บ้าน เสานัก สถานีรถไฟ สะพาน รัฐา	ผลิตภัณฑ์เซรามิก	อาหารประเภทเส้น เช่น ก๋วยเตี๋ยว รัฐา ขนมเส้นบัวบัวศรี ก๋วยเตี๋ยว ปูโย่ง ขนมจีนมุกดา ขนมจีนล้านเส้น ราดหน้าป่าไม้ ข้าวซอยอิสลาม ข้าวซอยบุญยืน ก๋วยจั๊บรถไฟ ใส่อั่ว อัศวิน ข้าวแต่นคุณมณี ข้าวแต่นบุญ ทวี ฯลฯ และกาแฟสดจำนวนมาก
2. ขึ้นรถไฟไปขี่ช้าง ดูงานช่างฝีมือดาบโบราณ เส้นทางลำปาง-ลำพูน- เชียงใหม่ พื้นที่ อ.ห้างฉัตร อ.เกาะคา และ อ.เสริมงาม	รถไฟ	อุทยานแห่งชาติขุนตาน ศูนย์อนุรักษ์ ช้างไทย ตลาด/หมู่บ้านริมเส้นทาง รถไฟ ตลาดทุ่งเกวียน ศูนย์ศิลปาชีพ แม่ต้า ไปงน้ำร้อนบ้านใหม่พัฒนา และ ไปงน้ำร้อนเสริมงาม	อนุสาวรีย์เจ้าพ่อขุนตาน วัด พระธาตุลำปางหลวง วัดไหล่ หิน วัดปงยางคก วัดพระธาตุ ดอยน้อย วัดพระธาตุ จอมปิง ฯลฯ	ผลิตภัณฑ์มีดดาบ โบราณ และหัตถ อุตสาหกรรม	ก๋วยเตี๋ยวลูกชิ้นยักษ์ และก๋วยเตี๋ยว ซีโครง อ.ห้างฉัตร ส้มตำแยกน้ำ ข้าวแต่นทวีพรรณ ฯลฯ
3. ปั่นจักรยานและน้ำวังชม ถ้ำ ดื่มน้ำส้มหวาน ไปงข้ามงามตระการตา เส้นทางลำปาง-ตาก- สุโขทัย-อุตรดิตถ์ พื้นที่ อ.สบปราบ เกินและแม่พริก	จักรยาน	ฟาร์มแกะฮักยู อุทยานแห่งชาติดอยจาง อุทยานประวัติศาสตร์ตปญญา น้ำตกแม่วะ วัดถ้ำสุขเกษมสวรรค์ วัดดอยผาแดง ถ้ำหีบธรรม ถ้ำยาตากคำ จุดชมวิวดอยแพะดอยครั้ง ดอยปากทำ ถ้ำน้ำผาผางาม ฯลฯ	หมู่บ้านเมืองเกินโบราณ วัด เวียง วัดอุมลอง และวัดดอย ตาล	หัตถกรรมชุมชน ไปงข้าม บ้านนา บ้านไร่ อบต.แม่- ถอด อ.เกิน	อาหารที่เป็นผลิตภัณฑ์จากแกะที่ ฟาร์มแกะฮักยู ข้าวแต่น(น้ำแดงโม น้ำส้มเกลี้ยง) เห็ดถอบ ส้มเกลี้ยง และผลไม้ตามฤดูกาล
4. ล่องเรือแพ อาบน้ำแร่ แช่น้ำตก เส้นทางลำปาง- พะเยา และลำปาง- เชียงใหม่ พื้นที่ อ.เมือง แจ้ ห่ม เมืองปาน และวังเหนือ	เรือ-แพ	เขื่อนกิ่วลม อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน ศูนย์ศิลปาชีพทุ่งจี้ วัดดอยเต่า วัดผาแดงหลวงวัดแม่สุก น้ำตกน้ำแร่- แจ้ซ้อน	วัดพระบาทปู่ผาแดง อ.แจ้ห่ม วัดแจ้ซ้อนหลวง วัดบ้านขาม อ.เมืองปาน วัดสบลิ้น วัดพระเกิด อ.วังเหนือ	ผลิตภัณฑ์เครื่องจัก สานจากไม้ไผ่ บ้าน ไผ่งาม บ้านแจ้ซ้อน บ้านสา บ้านทุ่งฝูง	ไผ่ย่าน้ำแร่แจ้ซ้อน น้ำพริกแม็คคาเด เมีย ก๋วยเตี๋ยวไก่เมือง อาหารที่เป็น ผลิตภัณฑ์จากปลา สับปะรด ฯลฯ

* ในทุกเส้นทางสามารถเดินทางโดยรถยนต์ได้อย่างสะดวกสบาย และมีการจัดหาพาหนะเฉพาะการเดินทางภายในชุมชนโดยบริการของชุมชนเป็นผู้นำเที่ยว
 ตารางที่ 1 ตัวอย่างองค์ประกอบของสิ่งส่งเสริมการท่องเที่ยวบนเส้นทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดลำปาง (ต่อ)

เส้นทางท่องเที่ยว	พาหนะ*	สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ	สถาปัตยกรรมโดดเด่น	ของที่ระลึก	อาหารแนะนำ
5. ใช้ไฟร์วิลล์ และทิวดอย ดูร่องรอยก่อนประวัติศาสตร์ เส้นทางลำปาง-พะเยา พื้นที่ อ.เมือง แม่เมาะ และ งาว	รถขับ- เคลื่อนสี่ล้อ (ไฟร์วิลล์)	ประตูปา(ภาพเขียนสีโบราณ และวัฒนธรรมชน เผ่า) ถ้ำผาไท อ.แม่เมาะ หล่มภูเขียว บ่อสี่เหลี่ยม ถ้ำราชคฤห์ น้ำตกแม่แก้ว หมู่บ้านชาวไทยภูเขา และ พิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์เก่า อ.งาว ฯลฯ	วัดม่อนพญาแช่ วัดพระธาตุเสด็จ จุดชมวิวแม่เมาะ พิพิธภัณฑ์ถ่านหิน ลีกไนต์ วัดพระธาตุม่อนทรายนอน วัดจองคำ ฯลฯ	ผลิตภัณฑ์แกะสลัก ก่องปู้จา ผลิตภัณฑ์ จากเศษไม้สัก	กาแฟชะมดเช็ด หลามปลา ฯลฯ
6. ท่องเที่ยวอำเภอแม่ทะ	จักรยาน	หมู่บ้านหลุก ต.บ้านหลุก บ้านสามขา ต.หัวเสือ	วัดม่อนสันฐาน วัดถ้ำพระสบาย วัด น้ำโจ้	เฟอร์นิเจอร์จากไม้ สัก และไม้แกะสลัก	ลาบ ข้าวแต่น

* ในทุกเส้นทางสามารถเดินทางโดยรถยนต์ได้อย่างสะดวกสบาย และมีการจัดหาพาหนะเฉพาะการเดินทางภายในชุมชนโดยบริการของชุมชนเป็นผู้นำเที่ยว

ภาคีเครือข่ายจังหวัดลำปาง ได้มีความเห็นร่วมกันที่จะนำเอาจุดเด่นในอัตลักษณ์ของตนเองมาเป็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาจังหวัด คณะกรรมการส่งเสริมการจัดทำ
 ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง (2557) ได้จัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว พ.ศ. 2558 – 2561 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดลำปาง ว่า
 เป็น “เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สู่การเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน” มีเป้าหมายเพื่อการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ สังคม ของจังหวัดลำปางผ่านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการเรียนรู้วิถี
 ชีวิตชุมชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งจะได้มีการดำเนินงานโดยยุทธศาสตร์ 4 ประการ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ ที่ 1: พัฒนาและพัฒนาคุณภาพทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ โดยกระบวนการมีส่วนร่วม
- ยุทธศาสตร์ ที่ 2: พัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและยกระดับมาตรฐานการบริการและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว
- ยุทธศาสตร์ ที่ 3: สร้างสรรค์รูปแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวใหม่ๆที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ของจังหวัดลำปางให้สอดคล้องกับความสนใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย
- ยุทธศาสตร์ ที่ 4: พัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการรับรู้ภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว (Lampang Brand) และการเพิ่มมูลค่าและบริการทางการท่องเที่ยวของจังหวัด

ดังนั้น หากชาวจังหวัดลำปางได้มีโอกาสเรียนรู้เพื่อการสร้างความพร้อม และเตรียมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งระบบตามรูปแบบของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ภายใต้อัตลักษณ์ของชุมชน และความตระหนักให้กับประชาชนเจ้าของชุมชน รวมทั้งความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายสถานการณ์เช่นนี้ย่อมทำให้จังหวัดลำปางมีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่จะก้าวหน้าร่วมไปกับทิศทางการพัฒนาประเทศ พร้อมกับการธำรงรักษาไว้ซึ่งความภาคภูมิใจในความเป็นตัวตนของตนเองที่สามารถถ่ายทอดให้แก่ลูกหลาน และนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนได้ตลอดไป

บทบาทของพระสงฆ์ในเมืองต้องห้ามพลาด กับการก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน

จากเรื่องเล่า และศาสนสถานสำคัญที่ยังคงมีอยู่ทำให้เชื่อได้อย่างแน่นอนว่าพระพุทธศาสนาเข้ามาเผยแพร่ตั้งมั่น และเจริญรุ่งเรืองอยู่บนแผ่นดินที่เป็นที่ตั้งจังหวัดลำปางแห่งนี้แล้วเป็นระยะเวลาอันยาวนานกว่า 1,300 ปี ถึงปัจจุบันจังหวัดลำปางมีวัด และสำนักสงฆ์มากกว่า 700 แห่ง เป็นที่พำนักอาศัย ศึกษา และปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์และสามเณรมากกว่าสามพันรูป โดยวัดและสำนักสงฆ์เหล่านี้กระจายตัวกันอยู่ครอบคลุมทั้ง 13 อำเภอ บนเส้นทางการท่องเที่ยวดังแสดงในตารางที่ 1 โดยแต่ละวัดได้ถูกสร้างขึ้นจากความศรัทธาในคุณของพระรัตนตรัย ทำให้สิ่งปลูกสร้างและสิ่งของที่นำมาบูชา รวมถึงกิจกรรมทางด้านประเพณีวัฒนธรรมล้วนทรงคุณค่า และงดงาม เว้นเสียแต่ว่า ผู้คนในปัจจุบันจะละทิ้งหรือมิได้ให้ความสำคัญจึงไม่มีความรู้ว่สิ่งของที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้นั้นมีความหมายและมีคุณค่าเป็นอย่างไร ดังที่ปรากฏในรายงานการวิจัยของ ศรีศุภร์ นิลกรรณ (2556) ว่า นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดลำปาง และเชียงใหม่ร้อยละ 40 มีเป้าหมายที่จะท่องเที่ยววัดในจังหวัดลำปางเพียงแห่งเดียว คือ วัดพระธาตุลำปางหลวง อ.เกาะคา และวัดที่ได้รับการกล่าวขวัญถึงอย่างมากในพ.ศ. 2557 – 2558 นี้ คือ วัดเฉลิมพระเกียรติ อ.แจ้ห่ม ทั้งนี้แท้จริงแล้ววัดทุกวัดในจังหวัดลำปางมีศักยภาพที่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อศึกษา เรียนรู้ถึงความงามของสถาปัตยกรรม เรื่องเล่า และความเป็นมาที่แสดงถึงความอัศจรรย์ในคุณพระรัตนตรัย ตลอดจนศรัทธา และความเชื่อของบุคคลได้ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น วัดทุกวัดในจังหวัดลำปาง จึงเป็นสถานที่ที่สามารถรองรับชาวไทย และชาวต่างประเทศที่จะเข้ามาศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนลำปางได้ หากพระสงฆ์จะได้แสดงบทบาทที่สำคัญ คือ การดูแลรักษาให้วัดเป็นสถานที่ร่มรื่น สะอาด สวยงาม มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา ความหมาย และคุณค่าของสถานที่และกิจกรรมทางศาสนาวัฒนธรรมที่มีอยู่ในวัดและในชุมชน ในขณะเดียวกัน พระสงฆ์ก็ต้องเรียนรู้วัฒนธรรมของผู้มาเยือนเพื่อให้การต้อนรับผู้มาเยือน ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่จะหลั่งไหลเข้ามาเมืองลำปางตามนโยบายเมืองต้องห้ามพลาด และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในประชาคมอาเซียน ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

โครงการจัดทำแผนพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์. กรมการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2553.

โครงการส่งเสริมการลงทุนธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2556.
เนชั่น. 2556.

ศรีสุกรี นิลกรรณ์ และทักษิณ อัครวิชัย. รายงานผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือที่ยั่งยืนในการ
จัดการอัตลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวจังหวัดลำปางอย่างสร้างสรรค์. มหาวิทยาลัย
สำนักงานท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดลำปาง. วิทยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง 2557-2560. เอกสารอัด
สำเนา. 2557.

<http://tourism.go.th/home/details/11/83/23902>

<http://www.chanchaivision.com/2014/07/AEC-2015-Unfinished-140720.html>

http://www.oknation.net/blog/home/blog_data/326/2326/images/CKbridge/ck21.JPG